

POLITIET

Politidirektoratet

politidirektoratet@politiet.no

ØST POLITIDISTRIKT

Deres referanse:
19/36827 - 4

Vår referanse:
19/36827

Sted, Dato
Ski, 16.01.2020

HØRING - VURDERING AV FORBUD MOT LANGE KNIVER/MACHETE

Det vises til direktoratets mail av 22. november 2019 med foreleggelse av Justis- og beredskapsdepartementets vurdering av endringer i våpenforskriften § 9 slik at erverv, eie eller innehav av machete eller lange kniver med bladlengde fra 25 cm forbys.

Øst politidistrikt har forståelse for at det er et politisk ønske om forbud mot machete, blant annet fordi det har utviklet seg en trend innenfor enkelte gjengmiljøer å bevæpne seg med slike kniver. Men utfordringene med å lage et hensiktsmessig forbud er etter vårt syn så store at det i stedet bør satses på andre tiltak for å bekjempe uønsket ihendehavelse av machete.

Som POD påpeker så er det en grunnleggende forutsetning for et praktikabelt forbud at definisjonen av machete er så presis som mulig, og at den i minst mulig grad omfatter andre redskaper konstruert for lovlige og aktverdige formål. Øst politidistrikt er videre enig i at betegnelsen machete ikke har et entydig innhold, og at en angivelse av hva som skal være forbudt må basere seg på objektive, konstaterbare kriterier. En konsekvens av en upresis angivelse av hva som skal være forbudt kan medføre en risiko for langvarige, ressurskrevende behandlinger i rettsapparatet, og kan stride mot de strenge kravene som stilles til klarhet i lovbestemmelser som medfører straffeansvar. Ved vidtrekkende unntak slik som i den danske modellen, åpnes det for bevisvill i forhold til om kniven skal brukes til et aktverdig formål, og denne modellen anses derfor lite hensiktsmessig.

Selv om det gjøres unntak for yrkesutøvere så vil et generelt forbud som foreslått antagelig ramme forholdsvis mange lovlydige borgere som anvender kniver som omfattes av definisjonen til aktverdig formål. Et praktisk eksempel som også er nevnt i høringsnotatet er isolasjonskniver eller såkalte "Glava-kniver", som brukes til privat oppussing. Også en del jaktkniver vil omfattes.

Før et eventuelt forbud vedtas bør det etter vårt syn utredes om en angitt grense på knivblad fra 25 cm åpner for et marked for machete med knivblad inntil 25 cm, og om de nevnte gjengmiljøene vil tilpasse seg regelverket. En machete med et bredt knivblad med 24,5 cm lengde har også meget stor skadeevne og vil fortsatt fremstå som et fryktskapende symbol.

Øst politidistrikt er enig med departementet i at det kan stilles spørsmål ved om inngrepet og de økonomisk administrative kostnadene ved et forbud står i forhold til gevinsten, og er usikre

ØST POLITIDISTRIKT

på om det lar seg gjøre å utforme en tilstrekkelig hensiktsmessig hjemmel. Vi er derfor etter en samlet vurdering av den oppfatning at det i stedet for et forbud bør satses på alternative tiltak, slik som nevnt avslutningsvis i høringsnotatet punkt 6.6.

Om alternative tiltak vil ha *større* effekt er vanskelig å si, men det vil i det minste kunne ha en betydelig effekt, og samtidig stå i bedre forhold til gevinsten. I tillegg til de tiltak som er nevnt i høringsnotatet er det etter vårt syn også viktig å benytte seg av muligheten for forebyggende inndragning etter straffeloven § 70 (jfr også § 214a), som antas å kunne komme til anvendelse dersom en machete eies eller ihendehas av et gjengmedlem. En machete vil være egnet til bruk ved kroppskrenkelse, og da er det tilstrekkelig for forebyggende inndragning at den *kan* bli gjort til gjenstand for, eller bli brukt ved, en straffbar handling.

Dersom et forbud likevel vedtas mener Øst politidistrikt at et totalforbud som beskrevet i alternativ 1 på side 4 i høringsnotatet er å anbefale, og tiltrer POD sin vurdering om at alternativ 2 med løyveplikt vil innebære en mindre forsvarlig bruk av politiets ressurser. Når det gjelder forslag til overgangsbestemmelser så er Øst politidistrikt av den oppfatning at alternativ B, krav til løyve, er å foretrekke, selv om dette kan medføre et ikke ubetydelig ressursuttak hos politiet. Sett hen til at det antageligvis er mange innehavere av machete/kniver med bladlengde fra 25 cm som anvender kniven til aktverdig formål vil alternativ A etter vårt syn ramme for hardt og fremstå som uforholdsmessig. Alternativ C anses lite hensiktsmessig fordi det åpner for en rekke saker med bevisvil knyttet til ervervstidspunkt.

Med hilsen

Mona Elin Hertenberg
påtaleleder

Saksbehandler:
Marthe Gaarder
politiadvokat

Dokumentet er godkjent elektronisk.